

CUM SĂ FACI BANI?

MODULUL 3

Finanțat de Programul Erasmus+ al Uniunii Europene. Cu toate acestea, Comisia Europeană și Agenția Națională nu pot fi considerate responsabile pentru orice utilizare a informațiilor conținute în acest document.

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Temele acestui Modul

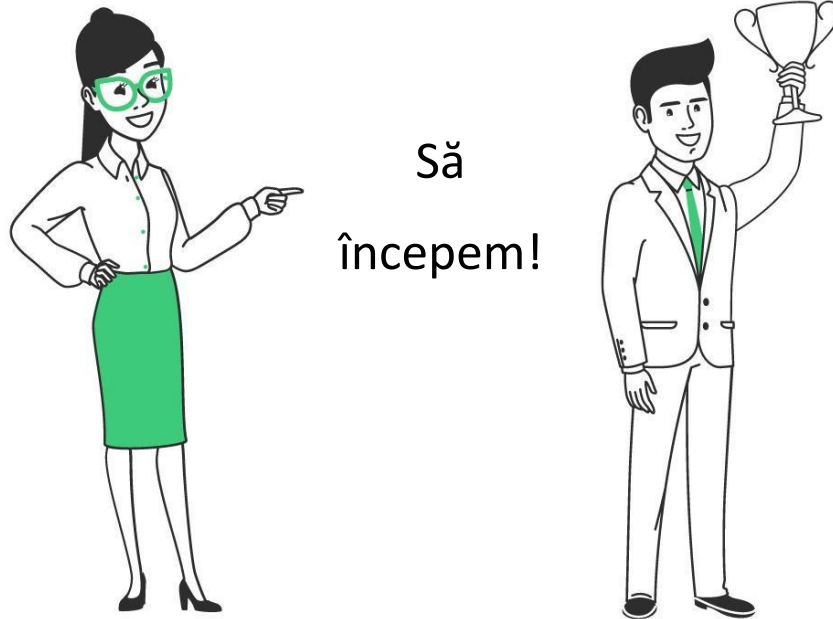
1. Ce reprezintă venitul?
2. Tipuri de venit
3. Tipuri de investiții
4. Impozitul pe venit
5. Planificarea carierei

Stimați cursanți,

Bine ați venit la cel de-al treilea modul al programului de educație financiară. Obiectivul acestui modul este de a explora diferite modalități de a face bani. Cu toții avem nevoie de bani pentru a cumpăra alimente, pentru a ne plăti chiria și pentru a ne satisface nevoile și dorințele. Prin urmare, ar trebui să învățăm cum să facem bani, cu alte cuvinte, să acumulăm venituri.

În modulul 3, vom începe prin a învăța ce este venitul și tipurile sale. Apoi vom vorbi despre cum să câștigăm bani, cu alte cuvinte, să obținem venituri.

Vom învăța despre diferite tipuri de investiții. Apoi, vom învăța ce este impozitul pe venit. Vom discuta despre diferența dintre venitul brut și venitul net. În cele din urmă, vom vorbi despre cum ne putem crește potențialul de câștig.

Pentru a înțelege cum putem face bani, vom învăța definițiile unor concepte financiare, cum ar fi venitul, venitul activ, venitul pasiv, salariul, indemnizația, venitul din activități autonome, venitul din investiții, dobânda, venitul din dividende, venitul din chirii, impozitul pe venit, venitul brut și venitul net.

Să clarificăm aceste concept...

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

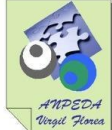

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Venit 	Venit activ 	Venit pasiv
Salariu 	Îndemnizație 	Venitul din activități autonome
Venitul din investiții 	Dobânda 	Venitul din dividende
Venitul din chirii 	Impozitul pe venit 	Venitul brut
	Venitul net 	

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Ce reprezintă venitul?

Venitul este suma de bani pe care o persoană o primește în schimbul muncii prestate, al vânzării unui bun sau serviciu sau al investirii banilor.

Veniturile pot fi sub diferite forme, cum ar fi salariul, indemnizația, veniturile din activități autonome, dobânzile, veniturile din investiții sau veniturile din chirii.

De exemplu, un lucrător poștal livrează corespondența pentru a câștiga bani. Bani pe care un lucrător poștal îi primește în schimbul livrării corespondenței reprezintă venitul său.

Unii oameni vând bunuri pentru a câștiga bani. De exemplu, proprietarul unei brutării vinde produse de patiserie și câștigă bani. Acesta este venitul lor.

Unii oameni oferă servicii pentru a câștiga bani. De exemplu, un grădinar plantează flori în grădina noastră și ne ajută să ne întreținem grădina. Iar noi îi plătim grădinarului niște bani pentru acest serviciu. Acesta este venitul său.

Putem lucra într-un restaurant ca ospătari și putem câștiga bani. Acesta este venitul nostru.

Tipuri de venit

Există două tipuri de venituri în funcție de modul în care facem bani.

VENITURILE ACTIVE sunt banii pe care îi câștigăm în schimbul efortului și muncii noastre.

VENITURILE PASIVE sunt sumele de bani generate fără a necesita o muncă activă în momentul în care se generează venitul.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Modalități de a câștiga bani

Există mai multe modalități de a face bani. Să începem prin a explica cum obținem venituri active.

Putem fi angajați de către alții și să primim un salariu sau o indemnizație. Putem fi, de asemenea, lucrători pe cont propriu și putem conduce o afacere.

Unul dintre cele mai comune moduri de a face bani este acela de a avea un loc de muncă și de a primi un salariu sau o indemnizație. De exemplu, un profesor lucrează la o școală și primește un SALARIU la sfârșitul fiecărei luni. Bancherii, ofițerii de poliție și funcționarii publici câștigă un salariu.

Un vânzător cu jumătate de normă într-un magazin care câștigă bani pe oră primește un SALARIU. Salariul este direct legat de numărul de ore lucrate.

De asemenea, este posibil să câștigi bani prin administrarea unei afaceri. De exemplu, dacă aveți un magazin alimentar, vindeți fructe și legume și câștigați bani. Aceasta se numește VENIT DIN ACTIVITATE AUTONOMĂ.

SALARIUL, ÎNDEMNIZAȚIA și VENITUL DIN ACTIVITATE AUTONOMĂ sunt exemple de venituri active.

O altă modalitate de a face bani este investiția, care oferă un venit pasiv numit VENIT DIN INVESTIȚII.

Haideți să discutăm mai în detaliu despre acest lucru.

Ce reprezintă investiția?

În primul rând, să ne amintim ce era investiția. Investiția înseamnă cumpărarea unui bun care va asigura un venit în viitor.

După cum s-a explicat în modulul 2, Să spunem că avem 40 € de buzunar în fiecare lună. Să spunem că cheltuim 30 € și economisim 10 € în băncuța noastră. Putem economisi 120 € într-

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

un an. Dacă nu preferăm să ne cheltuim imediat cei 120 € și dacă dorim ca banii noștri să crească, putem acționa.

De exemplu, putem cumpăra Bitcoin cu 120 de euro și să-l vindem mai târziu cu 130 de euro. Această acțiune se numește investiție, deoarece ne creștem banii de la 120 € la 130 €. În acest caz, Bitcoin este un activ care capătă valoare în timp și ne oferă venituri din investiții. Venitul din investiții este de 10 €.

Investiția permite creșterea banilor. Cu toate acestea, investiția are anumite riscuri. Bitcoin ar putea să-și piardă valoarea în timp. De exemplu, am putea ajunge să vindem Bitcoin cu 80 € și să pierdem 40 €. Aceasta ar fi pierderea investiției noastre.

Atunci când facem o investiție, trebuie să fim conștienți că ne asumăm riscuri. Acest lucru înseamnă că este posibil ca așteptările noastre de a ne crește banii să nu se realizeze.

Vom învăța în detaliu care este riscul și cum îl putem gestiona în modulul 6.

Diferite modalități de a face o investiție

Prin investiții putem obține diferite tipuri de venituri numite **VENITURI DIN INVESTIȚII**.

Primul tip de venit din investiții este câștigul de capital. Acesta creează un venit unic prin vânzarea unui activ la un preț mai mare decât prețul de achiziție. După cum am explicat în exemplul anterior, valoarea Bitcoin a crescut de la 120 € la 130 €, oferind un câștig de capital de 10 € atunci când l-am vândut. Să presupunem că cumpărăm o acțiune la prețul de 100 € și o vindem la 125 €. Avem un **CÂȘTIG DE CAPITAL** de 25 €.

Veniturile din dobânzi, din dividende și din chirii sunt alte tipuri de venituri din investiții.

Dacă ne depunem banii într-un cont de economii la o bancă, primim dobândă după o anumită perioadă. Să spunem că contul de economii oferă o dobândă anuală de 10%. Dacă depunem 1.000 € în acest cont, vom câștiga 100 € **VENITURI DIN DOBÂNZI**.

Putem investi într-o companie prin cumpărarea de acțiuni. Atunci când cumpărăm acțiuni ale unei companii, devenim unul dintre proprietarii companiei. Proprietarii sunt numiți și acționari. Să presupunem că cumpărăm 10 acțiuni ale unei companii de telefoane inteligente și devenim acționari ai acestei companii. Atunci când compania plătește bani acționarilor săi la sfârșitul anului, această plată va fi **VENITUL DIN DIVIDENDE**.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Închirierea unui bun este o altă modalitate de a obține venituri din investiții. Dacă familia noastră are o a doua casă, poate închiria această casă în schimbul unei chirii lunare. Acesta va fi **VENITUL DIN CHIRII** al familiei noastre..

Cum să alegi investițiile potrivite?

Alegerea investiției potrivite este ca și cum am decide ce să facem cu banii noștri.

Putem începe să facem investiții la orice vârstă și la orice nivel de venit. Ar trebui să decidem de ce vrem să investim. Răspunsul la această întrebare va determina intervalul de timp în care vom investi. Putem investi pe termen scurt sau pe termen lung, în funcție de obiectivul nostru.

După cum am vorbit deja, există diferite moduri de a ne investi banii. Unele investiții ar putea crește mai repede, dar ar putea avea și mai multe riscuri, ceea ce înseamnă că s-ar putea să nu ne recuperăm întotdeauna toți banii. Cum ar fi investițiile în Bitcoin. Alte investiții ar putea crește mai lent, dar sunt mai sigure, ceea ce înseamnă că sunt mai puțin riscante. Cum ar fi depunerea într-un cont de economii.

Ce reprezintă impozitul pe venit?

Atunci când câștigăm bani, trebuie să plătim un procent din veniturile noastre către guvern. Această plată se numește impozit pe venit.

Procentul din venitul nostru plătit ca impozit reprezintă rata impozitului pe venit. Această rată se modifică în funcție de tipul de venit, de valoarea venitului și de țară.

Venitul brut este suma înainte de plata impozitului.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Venitul net este suma pe care o primim după ce se plătește impozitul.

Să presupunem că venitul nostru este de 10.000 € pe an. Dacă rata impozitului pe venit este de 10%, plătim 1 000 € către guvern. În acest caz, venitul nostru brut este de 10 000 €, iar venitul nostru net este de 9 000 €.

Planificarea carierei

Planificarea carierei este primul pas în construirea unei cariere solide. Aceasta necesită timp și un efort constant. Planificarea carierei începe prin a ști ce activități ne place să facem și la ce ne pricepem. Implică înțelegerea intereselor, abilităților și punctelor noastre forte.

De exemplu, dacă ne place să desenăm, să pictăm sau să facem design grafic, s-ar putea să ne placă o carieră de designer grafic sau de ilustrator. Dacă ne place să reparăm lucruri, o carieră de electrician, mecanic sau tehnician IT ar putea fi o alegere potrivită. Dacă ne interesează sănătatea și bunăstarea, o carieră în domeniul antrenamentului de fitness, al nutriției sau al kinetoterapiei ar putea fi o alegere potrivită.

Persoana care începe și conduce o afacere se numește antreprenor. Dacă avem o latură antreprenorială, putem începe prin înființarea unei mici afaceri sau prin oferirea de servicii freelance online. Acest lucru ne poate ajuta să ne dezvoltăm abilitățile de management financiar și de afaceri. Dacă vrem să fim antreprenori, trebuie să ne amintim că ne asumăm anumite riscuri. Uneori, este posibil ca afacerea noastră să nu meargă bine și să avem unele pierderi.

Ar trebui să avem încredere în noi înșine și în abilitățile noastre; cu o planificare atentă a carierei și lucrând în acest sens, ne putem atinge obiectivele profesionale și putem avea succes în domeniul ales.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Creșterea potențialului nostru de câștig

Există mai multe modalități eficiente de a ne crește potențialul de câștig pentru cariera noastră.

Putem să ne concentrăm pe educație și să luăm în considerare posibilitatea de a obține studii superioare, cum ar fi o diplomă universitară sau o formare profesională. De asemenea, ne putem dezvolta abilitățile, cum ar fi programarea, marketingul digital, designul grafic, scrierea sau alte abilități specializate, urmând cursurile necesare.

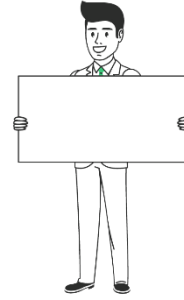
În calitate de adolescent, putem căuta un loc de muncă part-time sau un stagiu de practică în domeniile care ne interesează. Putem câștiga bani și, în același timp, putem dobândi competențe valoroase pentru viitoarea noastră viață profesională. De asemenea, am putea construi o rețea de profesioniști care să ne ofere îndrumare, sfaturi și potențiale oportunități de angajare prin intermediul acestor locuri de muncă part-time și stagii.

A avea cunoștințe financiare ne va ajuta, de asemenea, să luăm decizii înțelepte cu privire la banii noștri, ceea ce ne poate crește potențialul de câștig.

Toate aceste eforturi au rolul de a construi o bază solidă pentru cariera noastră.

Ce am învățat?

- CUM SĂ FACI BANI
- CONCEPTE LEGATE DE CÂȘTIGAREA BANILOR
- CREȘTEREA POTENȚIALULUI DE CÂȘTIG

A face bani înseamnă a câștiga bani prin intermediul locurilor de muncă, al afacerilor sau al investițiilor. Putem obține un venit activ lucrând la un loc de muncă sau conducând o afacere. Pentru a câștiga venituri pasive, ar trebui să înțelegem ce sunt investițiile și ce tip se potrivește cel mai bine obiectivelor noastre financiare. În acest modul, am învățat ce este venitul și tipurile sale, ce este o investiție și tipurile sale. În plus, am vorbit despre creșterea potențialului nostru de câștig prin planificarea atentă a carierei.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-I-TRO1-KA220-VET-000085849

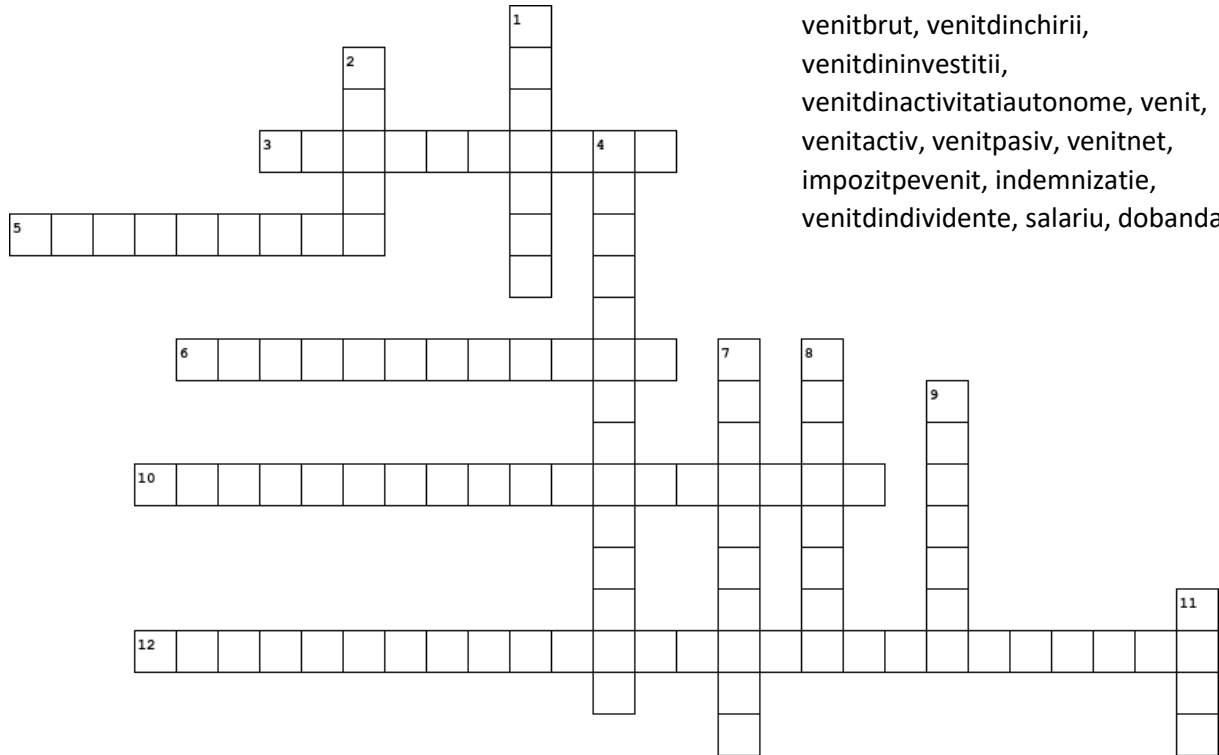

Co-funded by
the European Union

"Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education Project" is
licensed under a Creative Commons
Attribution 4.0 International License.

Să rezolvăm rebusul.

Cuvinte:

venitbrut, venitdinchirii,
venitdininvestitii,
venitdinactivitatieautonome, venit,
venitactiv, venitpasiv, venitnet,
impozitpevenit, indemnizatie,
venitdividende, salariu, dobanda

Orizontală

3. Bani produși fără a fi nevoie de muncă activă în momentul în care se generează venitul
5. Valoarea venitului înainte de plata impozitului
6. O plată fixă obținută pentru prestarea unei munci sau a unor servicii, de regulă, pe bază de tarif orar
10. Bani obținuți în urma unei investiții
12. Bani câștigați atunci când ne conducem propria afacere

Verticală

1. Bani câștigați în schimbul păstrării banilor noștri într-un cont de economii
2. Suma de bani pe care o primește o persoană în schimbul prestării unei munci, al vânzării unui bun sau serviciu sau al investiției de bani
4. Suma de bani pe care trebuie să o plătim guvernului pentru veniturile noastre.
7. Bani pe care îi câștigăm în schimbul efortului și muncii noastre
8. Venitul pe care îl primim după ce se plătește impozitul
9. O sumă fixă de bani obținută lunar
11. Bani pe care îi primim de la o companie pentru că suntem acționari ai acesteia

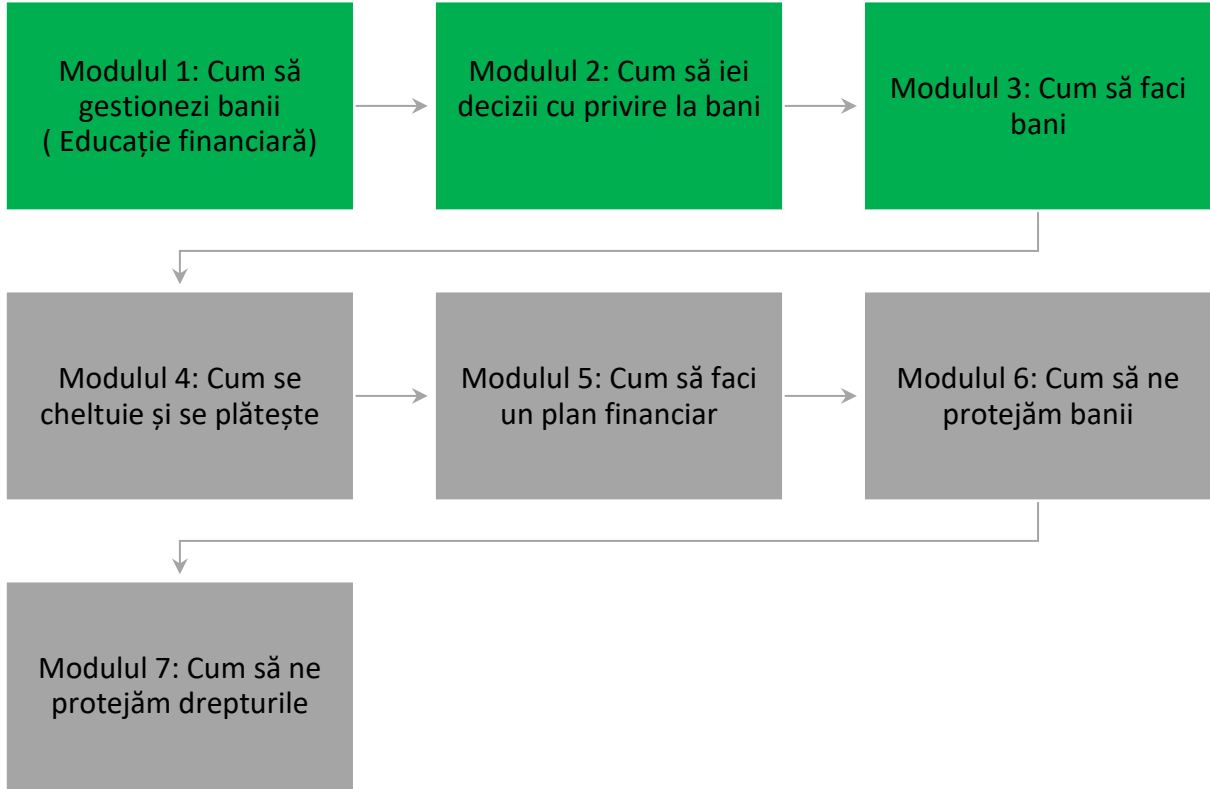
VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and
Inclusive Vocational Education
2022-I-TROI-KA220-VET-00008949

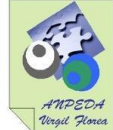

"Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education Project" is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

FELICITĂRI – Modulul 3

- Felicitări! Ați terminat modulul 3 în care am discutat despre cum să facem bani.

VSL on Finance

Financial Literacy for Accessible and Inclusive Vocational Education
2022-1-TR01-KA220-VET-000085849